

Lucie Vaňková

Putování lek lé ryby

Lucie Vaňková

Putování lek lé ryby

Grafická úprava a sazba Tomáš Cikán.

Grafický návrh obálky Luboš Řídký.

Fotografie na obálce Alena Hrbková.

Odpovědný redaktor Miloš Urban.

Korektury Marie Černá.

Vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00, Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2022 jako svou 4912. publikaci.

Vytiskla tiskárna Protisk.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-3809-2

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

Tel.: 226 519 383

E-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v přátelském internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz

Ištvánova adopce

Ištván Jeseter se narodil jednoho zářijového odpoledne v tramvaji číslo sedmnáct ve věku dvaceti pěti let bez dvou týdnů, což je stáří odpovídající celosvětovému věkovému průměru tiskových mluvčí, kteří byli vyraženi na hodinu. Svátek měl Oleg, ale to Ištvána nezajímalo, protože se ani dnes, ani v budoucnu nebude k tomuto datu nikterak vztahovat.

Metoděj se v téže tramvaji rutinně opíral o tyč a velmi se potil – zářijová odpoledne byla v těch letech neobvykle teplá. Čas si krátil čtením v displejích mobilů svých spolucestujících, kteří v plném voze uhájili svoje místo k sezení. Nejprve přes rameno zhltnul milostnou korespondenci mezi slečnou, která toužila odjet do Říma, a jejím partnerem, který musel hlídat kočku svojí ex, pak se posunul dál, přelétl očima špetku zpravodajství a šmíráckou jízdu zakončil u dámy brousící po diskuzním fóru s recepty. Vystoupil a vydal se směrem k domovu, aniž by mu jakýkoliv z útržků textů zůstal v mysli. Aktu Ištvánova zrození tedy nevěnoval žádnou pozornost.

Když Metoděj odemykal dveře bytu, měl zvláštní pocit, že ho někdo sleduje. Ten se ukázal jako opodstatněný o několik vteřin později, když na něj jeho partner v županu a s kávovou kapslí v ruce vyhrknul: „Kdo to je?“ a ukázal kamsi do prostoru předsíně. Metoděj se bezděčně otočil a zjistil, že za jeho zády

postává muž. Hlavu nakláněl ke straně s dětskou zvědavostí a krom toho, že tam neoddiskutovatelně byl, o něm nešlo říct nic určitého. Nebyl ani hezký, ani ošklivý, ani vysoký, ani malý, ani tlustý, ani vyhublý, ba dokonce s určitostí nešlo říct, jestli je hipster, kravaták nebo technař. Pouze zneklidňujícím způsobem barevně ladil s interiérem zašlé předsíně.

Metoděj se podíval zmateně na cizího a následně na skoro vlastního muže: „Kdo to je?“

„To bys měl vědět ty, ne? Když s tebou přišel.“

„Kdo ste?“ ukázal Metoděj na cizince v předsíni, potažmo kuchyni, protože v jejich malém bytě šlo o jednu místnost. Ištván tuhle otázku dostal poprvé.

„Ištván Jeseter.“ Trochu se vyprsil, hrdý, že mohl použít své znalosti.

„To je nějaký dementní fór. Ty mě chceš vyprovokovat,“ obrátil se Radovan na Metoděje a nacpal kapsli do kávovaru, takže Metoděj měl několik hlučných desítek vteřin na to, aby si dobře rozmyslel odpověď.

„Možná, že chci, ale rozhodně ne takhle. A vy, pane... Jesetere, koukejte vysmahnout.“

Ištván, který se mezitím v nestřeženou chvíli zul a usadil u stolu, nejprve poslušně vstal, ale hned si zase sedl zpátky: „Ale já nevím, kam mám jít.“ Radovan usrknul kávu a majetnický si přitáhl cukřenku, jako kdyby si na ni nezvaný host dělal nároky: „To se obávám, že není náš problém.“

„Já se obávám, že tak trochu je,“ řekl Ištván a z kapsy vytáhl neurčitý dekret, který stvrzoval, že je duševním vlastnictvím přítomného Metoděje. Oba obyvatelé bytu se do papíru začetli a Ištván vycítil, že teď je ta chvíle, kdy musí podat vysvětlení, jinak bude bez milosti vyražen.

„Nemám představu, kde jsem se tu vzal, ale potřeboval bych tu nějakou dobu zůstat. Můžu dělat cokoliv, co vám bude při-

padat důležité nebo milé, jenom bych byl nerad, kdybych musel spát na ulici.“

Radovan nedůvěřivě odložil dekret a zeptal se, kde se seznámili. Metoděj se ležérně opřel o futra, sám zvědavý, co na to cizinec odpoví.

„V tramvaji,“ řekl bezelstně Ištván a Metoděj obratem zaprotestoval: „To není pravda!“

„Je. Kde bych se jinde vzal?“

Metoděj měl pocit, že s ním vesmír hraje nějakou hru, jejíž pravidla ovšem neodsouhlasil.

„Co seš kurva zač?“ slabikoval vytočeně. Ištván se cítil zase jednou na koni, protože znal odpověď: „Můj otec je nepokrytá lež a moje matka je mizerná novinářská práce... Můžu se u vás vykoupat? Ideálně i s pěnou.“

„Do píči, co?“ řekli Radovan i Metoděj naráz, protože na sebe přece jen byli po těch letech zvyklí.

„No, jestli si můžu napustit vanu,“ zopakoval Ištván.

„To předtím.“

Jeseter pochopil, že vytoužená koupel se vzdaluje, a proto nasadil věcný tón a pokusil se předat naprosto všechny informace, které měl: „Z důvodu, který neznám, jsem se narodil z neověřené informace v novinovém článku seriózního média. Stálo tam o mně, že jsem mluvčí nevýznamné politické strany a že jsem dostal padáka na hodinu. Tvůj partner si ten článek přečetl a teď jsem tady u vás. Ale nehledal bych v tom nic osobního. Asi jsem prostě potřeboval někam patřit.“

Radovan se nejistě díval na Metoděje, který zuřivě vrtěl hlavou, aby Ištvánovu verzi popřel.

„Ale jo, četls to někomu přes rameno a to divný jméno ti uvízlo v hlavě. Ištván Jeseter. Teď se o mě budeš muset starat, dokud si neudělám vlastní život. To je ve smlouvě,“ ukázal Ištván na papír na stole.

Metodějovi s Radovanem se Ištván mohl zdát mimořádně asertivní, ale ve skutečnosti jen věděl, že nemá na výběr, pokud nechtěl strávit svou první noc na světě přikrytý kartonovou krabicí, kterou by si nadto musel nejprve opatřit.

Metoděj si vzal dekret a chvíli na něj nešťastně mžoural. Pak otevřel počítač a zadal do vyhledávače jméno Ištván Jeseter. Skutečně našel novinový článek obsahující zmínku o člověku tohoto jména: *Na dotazy reagoval koordinátor Ištván Jeseter, který citoval předsedu Jiřího Kyjovského. Ten však Jesetera krátce předtím za volební neúspěch propustil.*

Jinak internet na zadaný dotaz žádnou relevantní odpověď neměl. Článek byl Metodějovi povědomý. Opatrně připustil, že ho dnes zřejmě mimoděk přečetl. V tu chvíli ho poprvé napadlo, že by Ištván mohl mluvit pravdu.

„Máš aspoň občanku? Povolení k pobytu?“

Ištván vytáhl peněženku: „Mám rybí šupinu pro štěstí. Jinak nic.“

Radovan s Metodějem si vyměnili několik zoufalých pohledů a replik, které Ištván neslyšel, protože se mezitím odebral do koupelny. Shodli se, že podle jména je Ištván uprchlík z Východu a co by tomu řekli jejich progresivní známí, kdyby se nepostarali o potřebného. Když se Jeseter v koupelně svlékl a s nedůvěrou si prohlížel sám sebe v zrcadle, přišel mu Metoděj zvěstovat výsledek malé domácí porady: „Do tejdne si pořídíš doklady a do měsíce práci. Pak si deš po svém, je ti to jasný?“ Ištván pokorně přikývl, koneckonců, byl zrovna nahý a to není dobrá pozice pro vyjednávání. Nabídli mu, že může zatím přespat v pokoji jejich spolubydličího Davida, který zrovna podstupoval tříměsíční očištnou kúru kdesi v Andách, pokud po sobě následně uklidí. Ištván s pocitem, že konečně někam patří, vlezl do teplé vody a na chvíli se nestaral.

Další den se Ištván vypravil na matriku v doprovodu Metoděje, který byl spíš zvědavý, než že by mu chtěl pomoci. Napůl očekával, že bude cizinec úřady jasně identifikován jako uprchlý masový vrah a následně po právu zatčen a deportován. K Metodějově zklamání k ničemu z toho nedošlo, ani když se Ištván skrz lístečkový systém probíjoval na řadu.

„Potřeboval bych občanský průkaz na jméno Ištván Jeseter. Můžu vám říct i datum narození.“

„Rodný list.“

„No, ten bych si taky vzal, jestli to umíte při jednom. A možná i řidičák, v tramvaji se lidi hrozně potí.“

Úřednice na Ištvána zlostně zamžourala. Metoděj před jejím hněvem instinktivně ustoupil o krok stranou.

„Cože?“

„Potřebuju občanku na jméno Ištván Jeseter,“ opakoval zřetelně Ištván, aby nedošlo k dalšímu nedorozumění.

„Já slyším dobře, mladý muži. Ale já zase potřebuju váš rodný list.“

Ištván nespokojeně mlasknul a zamyslel se: „Ale podle paragrafu osm bé, ze sbírky 318/2013 nového občanského zákoníku stačí i dekret podepsaný vyšším úřadem a jedno svědectví. Že je to tak?“ Otočil se na zmateného Metoděje. Ten bez rozmyslu přikývl. Úřednice se zarazila. Chvilí něco ťukala do počítače, pak přivolala postupně další úřednici, šéfa odboru a ještě sekretářku. Šeptem se radili několik minut, až původní úřednice nejistě zvedla hlavu z poradního chumlu: „Máte někoho, kdo potvrdí, že jste Ištván Jeseter?“

„Tenhle mladý muž mi to může dosvědčit.“

Metoděj se zmateně podíval na Ištvána, protože mu zcela unikalo, o co tady jde. Bezděčně si všiml, že Ištván vypadá

seriózněji než dřív, jako by se mu ve tváři odrazil kus stroje-
nosti úředníků.

„Kdo je ten pán?“ zeptala se úřednice Metoděje.

„Ištván Jeseter,“ prozradil Metoděj všechno podstatné, co
o mladíkovi, kterému dělal doprovod, věděl.

„Můžete to dokázat?“

Metoděj jí podal dekret, úřednice přikývla, rozpustila pora-
du a podala Ištvánovi formulář.

Když vycházeli ven, Ištván si v peněžence nesl dočasné do-
klady a příslib, že do třiceti dnů získá skutečný občanský prů-
kaz i rodný list.

„Co to kurva právě bylo? Jaks ji donutil, aby tě jen tak zapsala
do matriky? A existuje ten paragraf vůbec?“

Ištván se opatrně ohlédl po úřadu: „Ještě pořád to není úpl-
ně jistý. Pořád za náma může vyběhnout s tím, že to celý po-
třebuje zrušit. Ale prostě... Když si něco myslí víc lidí, tak to
pak začne bejt pravda, ne? Nebo minimálně já to tak mám.“

„Aha. No... To je blbost, ne?“

„Hele, já si myslím, že jsem Ištván Jeseter, ty si to myslíš taky
a ona neměla důvod myslet si něco jiného. Tak to prostě vza-
la jako fakt.“

Metoděj zavrtěl hlavou, aby se mu všechno, co zažil a sly-
šel, uspořádalo v mozku do srozumitelného tvaru: „A ten zá-
kon?“

„Pamatuješ si, jak jsi mi ukazoval internet? Ptal jsem se na
jednom fóru, jestli mi někdo umí poradit. Ale nikdo se neozval.
Tak jsem si nejdřív vymyslel ten zákon a pak napsal odpověď,
která ho cituje... A lidi mi tam pak psali, že mám pravdu, že
to taky znaj. Úřednice si stejně všechny zákony hledaj přes
Seznam.“

Ištván slušně požádal Metoděje o drobné, koupil si v auto-
matu lístek na tramvaj a Metoděj si všiml, že se Jeseter začal

podivně podobat dámě v šustákové bundě, která čekala na zastávce s nimi. Měli stejné rysy v obličeji? Nebo to bylo tím světlem?

Pohovor

Zatímco Radovan byl stále přesvědčen, že Ištván přišel na svět, nebo minimálně do jejich bytu, aby jim zničil vztah, Metoděj přijal Ištvána jako svůj projekt – když mu na podzim nevyšlo pěstování hlívy ústřičné, bude si aspoň piplat podivína. Vyhovovalo mu, že s ním Jeseter ve většině případů bezmezně souhlasil, pokud šlo o vkus, názory nebo politiku, minimálně dokud spolu byli sami. Jediné, co mu nevyhovovalo, byl Ištvánův nezájem o osobní vlastnictví. „Přemejšlel si, že si koupíš vlastní oblečení?“

„Koupil jsem si trenky. Ty tvoje mi přišly trochu hnusný.“

I to byl posun, který dokázal Metoděj ocenit. Radši se neptal, kde na ně Ištván vzal – tušil, že u něj v peněženke.

„Mám si vzít i kravatu?“

„Neblbni, deš si říct o místo junior accounta, ne na maturák.“

Ištván přikývl a spokojeně si zapnul knoflíčky u Metodějovy zánovní košile hořčičné barvy. Metoděj musel uznat, že Jeseter skutečně vypadá jako chlápek z reklamky. Chtěl na to upozornit Radovana, který zrovna naháněl hodiny a produktivitu po konci pracovní doby a naopak jako chlápek z reklamky teď zrovna vůbec nevypadal. Ištvánův pokus najít si práci ve stejném oboru ho hluboce urážel, takže mu ostentativně nevěnoval žádnou pozornost.

Sezení v zasedačce i pití kávy Ištván zvládl na výbornou, trochu ho zaskočila až otázka na plat, ale nasál atmosféru

v místnosti, rozloučil se s hypotékou i avokádovým toustem a vyslovil částku na nižší hranici nabídek, které visely ve vzduchu. Slečna Nora z oddělení lidských zdrojů pohodila červeným mikádem a spokojeně si zamnula ruce, neboť jí právě tenhle podivný mladík zapadl nejen do představy ideálního barevného ladění obývacího, ale i do rozpočtu na příslušnou pozici. Nadřízený, který se představil jako Štefan, souhlasil a společně Ištvánovi nabídli nástup za dva měsíce. Což pro něj znamenalo, že už měsíc před nástupem do práce nebude mít kde bydlet a celý následující čtvrtrok bude muset vyžít s jednou rybí šupinou.

Doma Metoděj Ištvánovi oznámil, že zítra s Radovanem odjíždějí na prodloužený víkend do Jeseníků. Zlevněný pobyt ze slevového serveru vždy v jejich vztahu signalizoval radikální krizi, o čemž Ištván ale nemohl nic tušit. Radovan neopomněl zdůraznit, že odjíždějí jen oni dva, protože měl pocit, že by se k nim Jeseter mohl v nestřeženou chvíli vetřít. Mezi dveřmi mu ještě oznámili, že jejich spolubydlící David se vrací neplánovaně o měsíc dřív, čili zítra. Ale budou tak hodní, že Ištvána nechají do pondělí spát v jejich posteli, aby měl čas si něco najít.

Ištván netušil, co s tím udělá, takže se raději soustředil na to, jak vytěžit z posledních dnů v útulném bytě maximum. Jelikož umytý byl a špinavé prádlo neměl, pustil se do systematického čtení knihovny od A do Z, aby nic nevynechal. První na řadě byla Aristotelova *Poetika*. Dále se pustil do Konstantina Biebla, se kterým se zcela minul formou i obsahem, a přešel proto na abecední konzumaci nikoliv autorů, ale titulů. Spokojený se svým rozhodnutím usnul v polovině turistického průvodce Albánie.

Dobry člověk ještě žije

Když se druhý den Ištván vrátil kolem poledne ze zdravotní procházky, kterou si naordinoval jako nácvik pro přežití v přírodě, v předsíni ležel velký smrdutý batoh a z pokoje, který Ištván v prvních dnech obýval, vykoukl ne o moc voňavější David.

„Ahoj, čau, díky, žes vyklidil všechny svoje věci z mého pokoje, kluci mi říkali, že se s tebou nedávno rozešla holka a žes tu teď chvíli spal,“ vysypal z rukávu a podal Ištvánovi ruku, která se dost loupala. Ištván ji nejistě stiskl a přemýšlel nad tím, že o něm Metoděj s Radovanem lhali. David si jeho rozpaký vyložil trochu jinak: „Lupénka. Děsný svinstvo. Doufal jsem, že se toho v Andách zbavím, ale do jedny tý rozškrábaný rány mě kousla činčila a potřebuju to doléčit v klidu, proto jsem se taky vrátil...“

Ištván přikývl, i když moc nerozuměl. O tom, že z Davidova pokoje žádné věci nevystěhoval, protože nic neměl, pomlčel. Stejně jako o tom, že se s nikým nerozešel. Tušil, že by to mohlo odstartovat sérii otázek, na které by neuměl uspokojivě odpovědět.

„Ženský. Jsou svině. Co?“ vyrazil ze sebe David a podával Ištvánovi vychlazené pivo. Ištván ho přijal a znovu přikývl.

„Já jsem sám už dva a půl roku, takže ti můžu dát nějaký rady.“

„Jako jak sbalit ženu?“

„Spíš jak bejt sám.“

Ištván nechtěl přiznat, že vzhledem k tomu, že jeho existence zahrnovala sotva pár dní, neměl s ženami ani moc zkušeností, ani plánů, ale David mu i bez ptaní vyložil všechno, co věděl. Nebylo toho mnoho, takže se některé rady, historky nebo postřehy opakovaly, což souviselo i s tím, kolik piv a panáků jihoamerické lihoviny v průběhu večera postupně vypili.

Ráno se Ištván probudil na gauči vedle Davida. Jeho zkušenosti se ženami sice zůstaly na nule, ale právě prožíval své poprvé s kocovinou.

Když i po půl hodině Ištvánovy bdělosti David stále vyspával, rozhodl se Ištván napodobit odpozorované zvyky Radovana s Metodějem a připravil pro oba snídani. David se sice během lomození v kuchyni probral a následně Ištvána kibicoval, aby nepoužíval stejný nůž na naklepnutí vejce a mazání másla, ale výsledek nakonec nejen pozřel, ale i pochválil. Ištván tušil, že na první vejce jeho života to nebylo špatné.

„Hele, a kam vlastně pudeš?“ zeptal se David s pronikavou bystrostí. Pokud se Ištván dobře pamatoval, o své svízelné situaci nemluvil. Asi bylo jasné, že kdyby měl nějaký plán, jedl by teď vejce ve svém novém domově.

„Nevím. Snad si něco najdu...“ pokrčil Ištván rameny a snažil se, aby to znělo bezstarostně. „Tak... nechceš spát ještě chvíli v mém pokoji? Budu tu do úterý, pak jedu k rodičům na tři dny... Můžeš si dát matraci na zem a vejdemo se, než něco vymyslíš.“

Ištvánovi se ulevilo tak, že se rozhodl jít ještě spát. Natáhl se po celé šíři manželské postele, kterou měl do neděle v zápujčce, a začínal chápat, proč David včera tolik tesknil po romantických vztazích. Postel v jeho pokoji byla o polovinu užší.

Ištván má brigádu

Návrat Radovana s Metodějem proběhl v tichosti. Doslova. Ištván nedokázal posoudit, jestli spolu nemluví, nebo si už všechno řekli, a nechtěl se na to vyptávat. Ani nedostal moc příležitostí, protože když se v pondělí v poledne probudil obtočený kolem prázdné láhve portského, kterou si pořídil ve sna-